

Навчаємося розрізняти та спростовувати фейки в інтернеті

Сьогодні доволі складно знайти школяра, який не знає, що таке інтернет. Сучасні діти проводять все більше часу у Всесвітній мережі. Вони грають, спілкуються з друзями, переглядають фільми та відео. Але чи замислюються вони над тим, що інтернет не лише відкриває безліч можливостей для розвитку та відпочинку, а й приховує цілу купу загроз? Що ж робити у такій ситуації? Заборонити учням використання інтернету, смартфонів чи комп'ютерів? Аж ніяк! Потрібно вчитися правильно використовувати інтернет і формувати медіаграмотність. І саме для цього виконайте пропонування проєкт з своїми учнями!

Актуальна проблема / проблемне питання

Чому навіть найпереконливіша інформація з інтернету може виявитися фейком чи маніпуляцією?

Крок 1

Підготовчий етап

Ролі та функції учасників проєкту

Ви маєте рівномірно розділити завдання між собою та контролювати одне одного на всіх етапах виконання проєкту. Пам'ятайте, що ви маєте спільно створювати готовий продукт та презентувати його. Для цього вам доведеться постійно обмінюватися думками, радитися та проводити взаємоперевірку. Тож заздалегідь сформулюйте план своїх дій та стежте за його дотриманням.

Критерії оцінювання роботи над проєктом

Оцінка за проєкт включає кілька складових (до 12 балів):

- якість та інформативність дібраних матеріалів (до 2 балів);
- самостійний, детальний та логічний аналіз зібраної інформації (до 2 балів);
- творчий підхід та уважність у вирішенні поставлених завдань (до 2 балів);
- самостійне створення готового продукту та його презентацію (до 4 балів);
- оцінка власних дій та досягнень кожним із членів проєктної пари (до 2 балів).

Потрібні матеріали

Комп'ютер, проєктор, матеріали з інтернету (відео, наукові публікації, матеріали ЗМІ тощо), сервіси для створення інфографіки чи пам'яток, ватман.

Оформлення результатів роботи та презентація

Підсумком вашої роботи над проєктом має бути пам'ятка, інфографіка чи мотиваційний плакат про основні правила виявлення фейків та боротьби з ними. Крім того, вам потрібно буде усно пояснити суть проблеми та показати, як саме ваш проєкт дозволяє вирішити її. Доповідь та демонстрація має супроводжуватися розглядом та «руйнуванням» прикладів таких фейків.

Ви можете презентувати результати свого проєкту на уроці інформатики чи громадянської освіти, а також під час виховного заходу з нагоди Дня безпечного інтернету.

Крок 2

Пошуковий етап

Виконайте завдання

- Зберіть максимум корисної інформації з теми. Для цього варто використовувати відомості з підручників та інтернету.
- Знайдіть кілька прикладів якісних інформаційних матеріалів, у яких розглядаються проблеми запобігання фейкам і маніпуляціям в інтернеті.

Виконайте завдання

Дізнайтеся значення понять «факт», «фейк», «маніпуляція», «обман». Укажіть, що у них спільного та відмінного.

Виконайте завдання

Знайдіть у мережі кілька прикладів фейків та маніпуляцій, які стосуються різних аспектів нашого життя (новини, реклама, інформаційні та навчальні матеріали). Укажіть їхні назви.

🔗 Прочитайте статтю та подумайте над її змістом. Використайте ідеї та поради під час виконання завдань проекту.
<https://naurok.com.ua/post/uroki-mediagramotnosti-vchimo-shkoljariv-analizuvati-novini-ta-viriznyati-feyki>

Крок 3

Аналітичний етап

Виконайте завдання

Укажіть, яким чином інформація з мережі може впливати на фізичну, психологічну та матеріальну безпеку людини. Назвіть кілька прикладів.

Виконайте завдання

Подумайте, який вид інформації з інтернету може приховувати найбільше загроз для психологічного здоров'я людини (новини, розважальний контент, інформація навчального спрямування, реклама (у тому числі спам)). Поясніть свою відповідь.

Виконайте завдання

Дізнайтеся та проаналізуйте найпростіші способи перевірки інформації з інтернету (наприклад, порівняння відомостей з кількох джерел, використання простих можливостей браузера, пошук першоджерела інформації тощо). Які з них варто використовувати, а які є не надто дієвими?

Виконайте завдання

Подумайте, яке місце у процесі розповсюдження фейків займають соціальні мережі? Наведіть конкретні приклади.

Виконайте завдання

Укажіть, у якому форматі ви збираєтеся створювати ваш порадник для виявлення фейків і боротьби з ними? Це може бути пам'ятка з переліком правил, інфографіка, мотиваційний плакат тощо.

Крок 4

Практичний етап

Виконайте завдання

- Знайдіть в інтернеті кілька прикладів фейків (від найпростішого до найбільш «якісного») та спростуйте їх.
- Укажіть назви цих фейків та розпишіть алгоритм їх спростування.
- Будьте готові розказати про них під час презентації свого проєкту (можна демонструвати на проєкторі, зачитувати тощо).

Виконайте завдання

Укажіть, чому ми маємо вміти боротися з фейками, а не просто розрізняти та ігнорувати їх?

Виконайте завдання

Укажіть кілька найбільш дієвих (на вашу думку) способів перевірки інформації. Розпишіть покроковий алгоритм їх використання. Будьте готові розказати про них під час презентації.

Виконайте завдання

Підготуйте яскравий приклад фейку чи маніпуляції в інтернеті (можна запозичити вже готовий чи створити власний). Запропонуйте глядачам викрити та зруйнувати його під час презентації.

Виконайте завдання

Створіть пам'ятку, інфографіку чи мотиваційний плакат, який буде містити основні правила боротьби з фейками та маніпуляціями в інтернеті.

Виконайте завдання

Сформулюйте загальні висновки та підготуйтеся до усної презентації вашого проєкту.

Крок 5

Презентаційний етап

Виконайте завдання

- Презентуйте свою пам'ятку / інфографіку з правилами протидії маніпуляціям і фейкам в інтернеті.
- Запропонуйте слухачам розглянути приклад неправдивої інформації, а також перевірити і спростувати її, використовуючи ваші поради.
- Відповідайте на запитання вчителя та інших слухачів.

Крок 6

Рефлексійний етап

Виконайте завдання

Що нового ви дізналися під час виконання цього проєкту?

Виконайте завдання

Чи виникали ситуації, коли у вас виникали відмінні думки щодо трактування однієї інформації?

Дайте відповідь на запитання

Яке значення для успіху вашої пари мала робота кожного її члена?

Підсумок!

Дізнайтеся оцінку за вашу проєктну роботу?